

Ольга РОЗГОН

к.ю.н, доцент, провідний науковий співробітник,

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА СФЕРУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Цифровий розвиток України відіграє ключову роль у прискоренні економічного і соціального розвитку країни спрямовуючи її економічний та інноваційний потенціал, впливаючи на різні сфери, зокрема, сферу охорони здоров'я.

Для динамічного розвитку економіки виникла потреба у цифровізації.

«Цифровізація» повинна забезпечувати кожному громадянину рівні можливості доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Реалізація цього принципу можлива за наявності консолідаційних зусиль політиків, органів державної влади, бізнесу, громадськості. Усунення бар'єрів — основний фактор розширення доступу до глобального інформаційного середовища та знань.

Врешті решт, цифрові технології необхідні для зміни традиційних моделей господарської діяльності, що обумовлює появу нових продуктів та інновацій, а отже, й інноваційних послуг.

Не стає виключенням для таких послуг й сфера охорони здоров'я.

При цьому, необхідно розрізняти поняття *медичної допомоги* та *медичної послуги*. Поняття медична допомога міститься в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-ХІІ.

Послуга з медичного обслуговування населення (*медична послуга*) — послуга, у тому числі реабілітаційна, що надається пацієнту закладом охорони здоров'я, реабілітаційним закладом або фізичною особою - підприємцем, яка зареєстрована та одержала в установленому законом порядку ліцензію на провадження *господарської діяльності з медичної практики, та оплачується її замовником*. Замовником послуги з медичного обслуговування населення можуть бути держава, відповідні органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, у тому числі пацієнт.

Так, за ст. 35-6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-ХІІ зазначається, що медична допомога із застосуванням телемедицини передбачає можливість надання пацієнту медичних послуг з *консультування, діагностики, лікування із використанням засобів дистанційного зв'язку у вигляді обміну інформацією в електронній формі, у тому числі шляхом передачі електронних повідомлень, проведення відеоконференцій*.

Послуги як про специфічний продукт — нематеріальний, на противагу товарам (є на увазі матеріальне виробництво, коли йдеться про товари, та сфера послуг, коли йдеться про послуги).

Цим визначенням також характеризується сукупність секторів, основний вид діяльності яких — *виробництво послуг*. Можна розглядати *послуги* як різновид соціальних або ринкових зв'язків (відносини із замовником послуг (service

relationships), *сервісне обслуговування* клієнтів (customer service), досвід користування послугами (service experience) тощо) [1].

У секторі *медичних технологій* найбільший потенціал інновацій лежить у таких сферах: нові технології в діагностиці; телемедицина (цифрові медичні технології) та ІТ у медицині; біомедицина, імплантати та трансплантати; медичні прилади та медичні послуги для старіючого населення [2].

Процес створення цінності пацієнтів вважається передумовою *хорошого обслуговування*, і це є відправною точкою для розвитку нових *послуг*, а також *нових інновацій у сфері охорони здоров'я*.

Залежність *охорони здоров'я* від *інновацій* парадоксальна, оскільки це пов'язано із *новими технологіями*, тому необхідно не виключати таку сферу як охорона здоров'я від впливу інновацій.

Проте за останні десятиліття охорона здоров'я зазнала серйозних змін тому, що операції все більше залежать від *ІТ* та *інших технологій*, а *хмарне сховище* робить журнали про здоров'я споживачів більш доступними для медичних організацій і для самих пацієнтів [3].

Ця тенденція, ймовірно, значно посилиться з прогресом у *штучному інтелекті* та *глибокому/машиному навчанні*. Комп'ютери вже можуть інтерпретувати МРТ-сканування і часто можуть діагностувати пацієнтів точніше, ніж досвідчені медичний персонал. Використання цих технічних розробок означає робити речі по-новому, з подальшими наслідками для інноваційних послуг [4].

Різні взаємодоповнюючі *тенденції* та *цифрові технології*, такі як поширення розумних пристроїв, платформ соціальних мереж, удосконалення та поширення *хмарних обчислень* та *Інтернету речей*, вважаються важливими для активізації та покращення феномену BDA (наприклад, Dumbill E. [5]). Вплив аналітики великих даних (BDA) на організаційні результати, особливо в контексті *виробництва та обслуговування*, привертає постійну увагу як науковців, так і практики.

Більш того, виробники можуть мати *великі дані* про застосування, умови та використання з вироблених ними розумних продуктів за допомогою *Інтернет речей* (IoT), який об'єднує різні *технології*, *об'єкти*, *інтегровані технології* та семантичний підхід. Така велика кількість даних і обчислювальна потужність дозволили організаціям *сприяти інноваціям на основі даних* [6].

Все частіше організації охорони здоров'я для витримки конкуренції застосовують *цифрові технології* задля задоволення потреб пацієнтів.

Так, задля підвищення якості обслуговування організації охорони здоров'я можуть використовувати новітні технології у своїй діяльності. Якщо робити акцент на *конкуренції* між організаціями охорони здоров'я, то таким організаціям конкуренція дозволяє створити потужні стимули, які спонукають постачальників медичних послуг до розробки інноваційних рішень, але викликає побоювання надання неякісних медичних послуг та дублювання медичних послуг. Тому при наданні медичних інноваційних послуг у сфері охорони здоров'я має бути акцент на цінності життя та здоров'я пацієнта, якості, зручності та доступності такої послуги.

Список використаних джерел

1. Miles I. (2011). Service Innovation in the Twenty First Century. *Foresight and STI Governance*, 5 (2). pp. 4–15. URL: <https://doi.org/10.17323/1995-459x.2011.2.4.15>.
2. Zemła-Pacud Ż. (2019). Innovation in the Polish Health Sector: A Quality Assessment. *SSRN Electronic Journal*. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3836412>.
3. Thakur R., Hsu S.H. and Fontenot, G. (2012). Innovation in healthcare: issues and future trends. *Journal of Business Research*, 65 (4), pp. 562-569. URL: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jbusres.2011.02.022>.
4. Barras R. (1990). Interactive innovation in financial and business services: the vanguard of the service revolution. *Research policy*, 19(3), p.p. 215-237. URL: [http://dx.doi.org/10.1016/0048-7333\(90\)90037-7](http://dx.doi.org/10.1016/0048-7333(90)90037-7).
5. Dumbill, E. (2013). Making sense of big data. *Big Data*, 1(1), p.p. 1–2. URL: <https://doi.org/10.1089/big.2012.1503>.
6. Babu M.M., Rahman M., Alam A., Dey B. L.. (2021). Exploring big data-driven innovation in the manufacturing sector: evidence from UK firms. *Annals of Operations Research*. Springer. URL: <http://dx.doi.org/10.1007/s10479-021-04077-1>.

Отримано редакційною колегією: 05.04.2022.